

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Caput II. De Vnitate Et Necessitate Evcharistiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

quodsi esset mera conditio, & applicatio, non requireretur certus Minister, & Sacerdos, imò pollet quis seipsum inungere, sicut potest sibi applicare Eucharistiam.

Urgebis cum quodam Recentiore. Saltém sumptio erit pars integralis, sicut est in Sacramento Pœnitentiæ satisfactio: ad hoc enim non requiritur, ut sit actio facta à Ministro aut nomine Christi. Ad hanc replicam, quam quidam ex

suo Magistro Hispano aliquando objecit, respondi, & iterum respondeo, negando paritatem. Quia Satisfactio ideo est pars integralis, quia subicit verbis absolutionis, & per ea significatur remissio pœnæ per satisfactionem obtinenda: at verò sumptio Eucharistiæ nullo modo significatur per hæc verba: *Hoc est Corpus meum.*

CAPVT II.

DE VNITATE ET NECESSITATE EUCHARISTIE.

CONTROVERSIA I.

Utrum Eucharistia Sacramentum sit unum specie infimâ.

776. **Q**uestio est, utrum Eucharistia, pro ut sub utraque specie continetur, sit unum Sacramentum speciei infimæ, conflatum ex duobus partialibus Sacramentis, vel an sint duæ species infimæ totales, adeoque Sacramentum Eucharistiæ sit potius genus quàm species infima.

Dicendum, cum S. Thoma cæterisque Theologis, contra Aureolum, Sacramentum Eucharistiæ esse vnâ speciem infimam. Conclusionem expresseit Catechismus Pij V. his verbis. [Licet duo sint elementa, panis scilicet & vini, ex quibus integrum Eucharistiæ Sacramentum significatur, non tamen plura esse Sacramenta, sed vnum tantum, Ecclesiasticâ auctoritate confitemur.

Probatur Conclusio. Si essent duæ species totales & atomæ, jam darentur octo species Sacramentorum: hoc autem est contra Tridentinum sess. 7. can. 1. dicens. *Qui dixerit, Sacramenta novæ legis esse plura aut pauciora quàm scriptum est.* Minor probatur. Si Tridentinum non loqueretur de speciebus infimis, sed pro Eucharistia numeraret genus, tunc nullâ ratione damandus esset, qui diceret, dari octo Sacramenta, loquens nimirum de speciebus infimis, & malè numeraret Concilium inter species infimas, dividendes genus Sacramenti, vnum genus tanquam membrum dividendis, præsertim quia ambæ species facile potuissent assignari.

Confirmatur. Nam hac ratione posset dici, esse tantum duo Sacramenta, hoc est, duo genera, vnum vivorum, alterum mortuorum.

777. Obicies 1. Eucharistia vocatur in Collectis Missarum Sacramenta in plurali: ut: *Purificent nos quæsumus Domine, Sacramenta quæ sum-*

psimus. R. Cum S. Thoma, Eucharistiam dici plura Sacramenta materialiter non formaliter: quia formaliter illæ duæ species complent vnum Convivium spirituale, & significationem refectio- nis spiritualis completæ, quæ non in solo cibo, aut solo potu, sed in utroque simul consistit. Est ergo Eucharistia vnum Sacramentum unitate formali seu Perfectionis, licet non unitate Elementi, seu materiali.

Obicies 2. Eucharistia ut contenta sub specie panis, differt specie ab Eucharistia ut contenta sub specie vini: ergo sunt duæ species infimæ. Probatur antecedens. Illud Sacramentum differt specie ab altero, quod significat & causât gratiam diversam Sacramentalem in ordine ad diversa auxilia, ut superius dictum tr. 2. Sed Eucharistia ut contenta sub specie panis, significat & causât diversam gratiam Sacramentalem, ab ea, quam causât Eucharistia ut contenta sub specie vini, ergo sunt Sacramenta specie diversa. Minor probatur. Nam Eucharistia ut contenta sub specie panis, habet rationem & significationem non solum nutritivam ut sic in genere, sed significationem cibi in specie. Econtra Eucharistia sub specie vini, habet rationem & significationem potûs quæ talis: atqui effectus cibi & potûs sunt formaliter diversi. Ergo &c. R. Negando antecedens. ad probationem distinguo maiorem: si significat significatione completâ, & causât gratiam completam in ea ratione in qua ex sua institutione significat, concedo, secus nego maiorem: & distingo minorem. significat diversam Gratiam significatione completâ, & causât completam in ea ratione in qua eam ex institutione sua significat, nego: significat eam incompletam & incompletè,

completè, in qualibet specie seorsim, transeat minor, & nego consequentiam. Dixi: *Transseat*. Nam de hoc ipso puncto est specialis controversia infra resolvenda.

778. Objicies 3. Ex nostra sententia sequitur, quòd qui accipit vnam speciem, non accipiat integrum Sacramentum Eucharistia: & quòd in sacrario non asseruetur integrum Sacramentum, vbi tantum asseruetur vna species. R. Cum Card. de Lugo, loquendo in rigore metaphysico de Sacramento totali, possit sine inconvenienti omnes hujusmodi sequelas admitti. Ceterum in vulgari & communi modo loquendi, Corpus Christi sub speciebus panis appellandum est *Sacramentum simpliciter*. Responderi potest 2. cum S. Bonavent. *distinct. 11. a. 2. q. 2.* fideles accipere in vna specie totum Sacramentum quoad efficaciam cauillandi sufficientem & necessariam refectionem spiritualem, non tamen quoad significationem. Eodem planè modo responderi Suarez *disp. 39. s. 3. §. ad primum*. Responderi tamen tertio clariùs cum eodem Suarez. in vna specie accipi totum Sacramentum, intelligendo per *Sacramentum* illud, quod secundum Scholasticos & PP. est *Sacramentum & Res*, scilicet Christum, qui totus est sub quavis specie, non accipi verò totum Sacramentum, intelligendo per *Sacramentum*, id quod per eosdem dicitur *Sacramentum tantum*, vt supra explicatum est, nempe species. R. 4. Cum Card. de Lugo, eum qui sumit vnam tantum speciem, dici sumere totum Sacramentum, totalitate quam acquirit per separationem moralem vnius speciei ab altera, quæ separatio fit per sumptionem, non autem totalitate quam habet ante talem separationem, & secundum quam est terminus adequatus institutionis Christi, includens ambas species: sicut vna pars aquæ ante separationem & discontinuationem non est vna aqua totalis, est tamen per separationem, per quam acquirit totalitatem.

Objicitur 4. Denominatio totius non potest convenire parti: sed unicuique speciei hujus Sacramenti convenit denominatio totius Sacramenti: ergo sunt duo Sacramenta specie distincta. R. 1. Distinguendo maiorem: in eo sensu & acceptione *totius* in qua & secundum quam non habet rationem partis concedo, in alia acceptione totius in qua etiam habet rationem partis, nego maiorem: sic, inquit Suarez, vna propositio est simpliciter oratio, & tamen est etiam pars longioris orationis, adeoque nomen *Oratio* convenit tam toti, quam alicui parti ejusdem totius. R. 2. Distinguendo minorem. Unicuique speciei convenit denominatio totius ante separationem ab altera, quæ fit, quando vna sumitur sine altera nego: convenit post separationem, subdistinguo: convenit denominatio totius in ratione convivij plenè nego, in ratione Sacramenti causativi Gratiæ, quæ sit sufficiens resectio spiritualis concedo minorem, & eodem modo distinguo consequens, ac declaro in exemplo vulgari. Si inferatur

mensa Gallus Indicus, dicitur esse vnum cinis, cuius vna pars est ala vel pes: si pes vel ala inferatur, & in separata patina vni apponatur secunda, dicitur illi apponi integer cinis, hoc est latius portio, non tamen cinis totus in ratione Galii Indici. Ita pariter utraque species Sacramentalis simul juncta, est vnum Sacramentum, & vna species ab altera separatur, potest etiam dici integrum Sacramentum, quatenus est sufficiens resectio animæ, licet non sit integrum Sacramentum in ratione formalis convivij, quod dicitur de cinere & porum.

CONTROVERSIA II

An & quomodo hoc Sacramentum multiplicetur.

779. Loquendo de speciebus ejusdem rationis, v. gr. de speciebus panis, quæri solet, & quando Sacramentum numero multiplicetur, ita vt dici possint plura Sacramenta. Resolvitur autem hæc questio diversimodè secundum diversas opiniones circa Rectum & Obliquum in hoc Sacramenti. Qui dicunt, solum Corpus Christi importari in Recto, consequenter docent, esse vnicum numero Sacramentum, quantum multiplicentur hostiæ & species. Adducunt autem ipsi pro se imprimis testimonium Scripturæ, 1. ad Cor. 10. Omnes vnum corpus sumus, qui de vno pane participamus. Secundò adducunt Ambrosium relatum in can. in Christo de consecrat. *distinct. 2.* vbi ait: [Vna hostia, non multa, sicut enim quòd ubique offertur, vnum est corpus & non multa corpora, ita & vnum Sacramentum] (id est victima.) Ad hæc tamen testimonium responderi facile potest, in illis considerari de exprimi id quod præcipuum est, & quod est *Sacramentum & Res*, vt paulò antè notavi, & in hoc sensu semper est vnicum; cum hoc tamen fiat, quòd in alio sensu possit dici multa.

Alij qui dicunt, præter Corpus Christi importari in Recto etiam species, faciunt, saltem inadæquatè multiplicari numero ad multiplicationem specierum, & à fortiori id ipsum docent, qui cum Vasquez putant, solas species importari in Recto. Habent autem isti AA. pro se rectum satis apertum in canone: *tribus gradibus de consecrat. dist. 2.* vbi Clemens Papa ait, tanta sollemnitas offerenda esse in altari, quot populo possint sufficere. vbi Pontifex loquitur in plurali: & miror, quòd Suarez & Lugo velint hæc verba explicare, quasi Pontifex locutus esset de particulis nondum consecratis, nam oppositum constat ex sequentibus: [Quod si, inquit Pontifex, consecraverunt, cum timore & tremore Clericorum diligentia consumantur.]

780. In hac ergo sententia, quæ communior est, physice loquendo tot dici possunt Sacramenta, quot sunt species ab invicem discontinuatæ. Vt autem moraliter loquendo dicantur plura Sacramenta.

Sacramenta, non sufficit quæcunque discontinuatio: sicut enim qui per plures bolos absumit unum ferculum sibi appositum, non dicitur absumpsisse plures cibos, sic moraliter loquendo non dicitur Sacerdos sumere plura Sacramenta, quando simul aut successivè in altari sumit plures particulas, in quas hostia est divisa, quia, ut ipse Vasquez fatetur, illa particule non causant nisi unam gratiam.

Confirmatur. Nam licet illæ plures species sint in actu primo remoto sufficientes ad significandas diversas gratias, sunt tamen adhuc indifferentes, ut in actu primo proximo significant unam vel plures gratias, & ad hoc determinari possunt per unam vel diversas sumptiones. Ergo antecedenter ad sumptionem, non habent illæ species multiplicationem moralem, desumptam à significatione Gratiæ. Econtra antecedenter ad sumptionem, habent quandoque talem conjunctionem localem, ut ab illa denominentur unum Sacramentum, sic dicitur unum Sacramentum esse in sacramento, ut notat Lugo.

CONTROVERSIA III.

An Eucharistia sit necessaria necessitate medij ad salutem, in re vel in voto.

§. I.

Explicatur differentia inter necessitatem Medij, & Præcepti.

781. EX iis quæ sunt necessaria ad consequendam salutem, non omnia sunt eodem modo necessaria, sed aliqua dicuntur & sunt necessaria necessitate præcepti seu ex præcepto, hoc est, quæ vinctæ ideo sunt necessaria, quia præcepta sunt: ut est, auditio Missæ die Fæsto, observatio Jejunij &c. restitutio rei alienæ. Alia sunt necessaria necessitate medij, sine quibus ex ordinatione divina salus obtineri non potest, etiamsi omnis præcepti violatio seponatur. ut sunt Baptismus, Gratiæ sanctificans, fides in adulto &c.

Discrimen fundamentale est hoc: Necessitate præcepti præcité necessaria sunt illa, quæ ideo debent fieri, ut evitetur grave peccatum, live, cujus commissio esset grave peccatum, & sic poneretur obex Gratiæ, & per consequens etiam salutis æternæ. Necessitate medij necessaria sunt, quæ conducunt ad salutem non præcisè removendo peccatum tanquam obicem gratiæ, sed quia vel causaliter vel formaliter ponitur aliquid sine quo salus haberi non potest, etiamsi commissio talis rei fieret sine peccato, quia fortasse invincibiliter ignoratur, vel deest copia illius: sicut alimentum est necessarium ad vitam sustentandam.

Hinc autem eruitur aliud discrimen. Nam quæ sunt necessaria necessitate præcepti tantum, si ex invincibili ignorantia, vel ex impotentia vndeque proveniente omittantur, adeoque

omissio non sit peccaminosa, nullum quoque est saluti impedimentum: quæ verò sunt necessaria necessitate medij, si omittantur, quantumvis sine culpa, adhuc omissio obstat salutem.

782. Obijcies, Non apparet, quare Baptismus sit necessarius necessitate medij, & non etiam restitutio rei furto ablata. Sicut enim Baptismus non est necessarius, nisi disjunctivè, in re vel in voto, ita etiam restitutio est necessaria vel in re vel in voto: nisi enim fur rem restituat, vel reipsum, vel saltem habeat voluntatem implicitam illam restituendi, non salvabitur.

Respondetur, illud saltem in sensu proprio & Theologico dici necessarium in re vel in voto, quod ex se & ex sua institutione aptum est causare effectum necessarium ad salutem, hoc est, ipsam Justificationem, ita ut ejus votum seu voluntas, nempe dilectio Dei, in tantum conferat illum effectum necessarium, in quantum substituitur tanquam vicaria ipsius rei cujus est votum.

Declaratur, & ostenditur, quomodo hoc non conveniat restitutioni & similibus. Baptismus (& idem est de Sacramento Pœnitentiæ post baptismum, si peccatum mortale commissum est) est adulto necessarius necessitate medij in re vel in voto incluso in dilectione Dei, non item restitutio furti. quia baptismus est ex se & sine dilectione Dei aptum medium, & ad hoc institutum, ut conferat Justificationem quæ est necessaria ad salutem. Et quia Deus hanc aptitudinem baptismi ita contulit, ut tamen adulto non deesset omne medium salutis, casu quo sine culpa deberet carere baptismi in re, voluit hoc medium esse dilectionem Dei: quia verò simpliciter voluit hanc Justificationem quæ per dilectionem Dei obtinetur, etiam adscribendam esse baptismi, id hoc modo effecit. Conveniens utique erat, ut voluntas reputaretur pro facto, quando factum est nobis impossibile: porro, non quæcunque implicita aut explicita voluntas baptismi placuit Deo ut haberet prærogativam & privilegium justificandi, essetque vicaria baptismi, sed voluit hoc esse speciale dilectioni Dei: restabat ergo efficiendum, ut Dilectio Dei esset voluntas seu desiderium implicitum Baptismi: non est autem Dilectio Dei univèrsim & ex essentia sua desiderium baptismi, nisi baptismus sit sub præcepto: ergo necessarium erat ut Deus baptismum constitueret sub præcepto: sic enim omnis dilectio Dei evadit ejus desiderium & votum, hoc ergo modo dicitur baptismus justificare in dilectione tanquam voto sui, & sic dicitur necessarius in re vel in voto.

783. Veniendo nunc ad restitutionem, apparebit statim disparitas inter eam & baptismum. Restitutio enim nec est apta, nec instituta ad conferendam per se justificationem, sed est merum removens prohibens, nempe removens materiam peccati, & voluntatem retinendi aliquid, adeoque est tantum causa negativa & indirecta. Hinc etiam si homo justificari non possit, nisi habeat voluntatem & votum restituendi, non

H h h h

propterea

propterea rectè diceretur Restitutio iustificare in re vel in voto : nam formaliter loquendo , votum seu voluntas alicujus actionis ponenda , si daretur occasio , non potest plus operari , quàm operaretur ipsa actio cuius est votum , si ipsa actio poneretur : est enim votum actionis quasi vicarium actionis , quia voluntas pro facto reputatur : ergo si restitutio realis non est nisi removens prohibens , hoc ipso ejus votum formaliter & quò tale tantùm erit removens prohibens : ergo Dilectio Dei licet sit votum restituendi , non tamen quatenus est votum restitutionis , sed quatenus est votum Sacramenti ex sua institutione iustificativi iustificat , & per consequens ipsum Sacramentum & non restitutio dicitur iustificare in voto.

§. II.

Doctrina tradita applicatur Eucharistia.

784. Dicendum est , Eucharistiam nec in re nec in voto esse necessariam necessitate medij , sed solum necessitate præcepti. Probatur. Si Eucharistia esset necessaria necessitate medij , vel hoc verificaretur respectu primæ gratiæ acquirendæ , vel respectu amissæ recuperandæ , vel respectu perseverantiæ in gratia jam accepta. Nihil horum dici potest. Non primum aut secundum. Illud enim solum est tali respectu necessarium , quod per se & ex primaria sui institutione est medium idoneum ad primam gratiam conferendam , vel amissam recuperandam , ut præcedente §. declaratum est : atqui Eucharistia per se & ex primaria sui institutione , non est medium idoneum ad primam gratiam conferendam , aut amissam recuperandam , quia potius gratiam supponit , cùm sit Sacramentum vivorum , & ordinetur primariò ad nutritionem , quæ supponit vitam : ergo &c.

Sed neque tertium dici potest. Nam vel est Sermo de perseverantia ad breve tempus , vel ad longum tempus , vel omnino usque ad mortem , vocaturque perseverantia finalis , sive deinde tempus sit breve sive longum. Si de primo sermo est , contra est , quia nullum exstat præceptum statim sumendi Eucharistiam post baptismum aut Sacramentum Pœnitentiæ. & potest quis perseverare virtute Gratiæ acceptæ per baptismum aut Pœnitentiæ : ergo ne quidem votum Eucharistiæ est necessarium necessitate medij ad perseverandum per breve tempus in gratia.

Si verò sermo sit de secundo ; Contra est. Perseverantia diuturna non est effectus necessarius ad salutem , potest enim quis post acceptam justificationem brevi mori , vel incidere in perpetuam amentiam , & salvari : posset item brevi iterum peccare , & resurgere per pœnitentiæ , & sic sine diuturna perseverantia in gratia salvari. Debet ergo tandem esse sermo de Perseverantia finali.

Sed Contra est. Omnis effectus Sacramentalis debet aliquo modo esse infallibilis , si Sacramentum sit dignè susceptum : sed illa perseveran-

tia finalis non est effectus infallibilis in illis qui semel dignè communicant , ut patet. ergo perseverantia finalis non est effectus Sacramentalis Eucharistiæ , in ordine ad quem Eucharistia possit necessaria necessitate medij : talis enim effectus debet omnino esse infallibilis Sacramentum dignè suscepto : ergo à primo ad ultimum Eucharistia non est necessaria necessitate medij ad salutem.

785. Dices. Saltem auxilia vberiora conferuntur intuitu Eucharistiæ sunt infallibilia ergo respectu horum poterit Eucharistia dici necessaria necessitate medij. R. Concesso antecedente nego consequentiam. Antecedens concedunt communiter Theologi , non quidem eo sensu , quòd simpliciter & absolute infallibiliter conferantur illa vberiora auxilia , licet infallibiliter conferuntur Gratia sanctificans : quæ enim quis statim sumpto Sacramento meretur ? Sensus ergo antecedentis debet esse , quòd concurrentibus occasionibus , & quando homo non ponit obstaculum , sed proxime quæ est , ea accipiet. Ceterum hinc non inferre , quòd Eucharistia sit necessaria necessitate medij ad salutem , quia illa auxilia non sunt simpliciter necessaria ad salutem , quandoquidem cum illis ordinarijs , & quæ virtute baptismi aut pœnitentiæ dabuntur , salvari quis posset. Perterea illa auxilia abundantiora , quæ virtute Eucharistiæ dantur ad præservandum à mortalibus , de quibus loquitur Tridentinum sess. 13. c. 2. tantum infallibiliter concurrunt ad salutem , scilicet ad observantiam mandatorum , adeoque removendo peccata : hic autem sermo est de effectu directe conducente ad salutem , qualem debent conferre illa media , quæ dicuntur esse necessaria necessitate medij , ut præcedente §. dictum est.

786. Obijciunt 1. S. Thomas hic & ubi nostræ Conclusioni contradicere videntur. 2. Motum S. Thomæ expressam haberi q. 61. a. 4. ubi in instituto disputans de necessitate medij Sacramentorum , docet , respectu hominum singularium & in individuo spectatorum , duo tantum esse necessaria simpliciter , Baptismum & Pœnitentiæ : respectu totius Ecclesiæ verò etiam Sacramentum Ordinis : cetera verò Sacramenta tantum ad melius esse , seu ad facilius consequendum finem. In præsentem ergo articulo tertio intelligendus est imprimis non de ipso Sacramento formaliter , sed de Re Sacramenti , quæ est Unitas Corporis Mystici , sine qua salus haberi non potest. hæc unitas acquiritur per Gratiam collatam in baptismo , & per se loquendo præcedere debet ipsam realem sumptionem Eucharistiæ , ac proinde per Eucharistiam quidem significatur , sed non creditur illius. Quia verò Baptismi susceptio est tantum implicitum seu desiderium Eucharistiæ , ut quæ finis omnium Sacramentorum , & consummationis vitæ spiritualis , ideo verissimum est , tantum Eucharistiæ prout inclusum in Baptismo , esse necessarium necessitate medij ad salutem. Et hoc

hoc autem non sequitur, quod Eucharistia sit necessaria in re vel in voto, prout agnoscit ipse S. Thomas, dum in fine Corporis sic concludit. [Et ideo hoc Sacramentum non hoc modo est de necessitate salutis sicut baptismus.] Plura de mente S. Thomæ videri possunt apud Vasquez.

Simili ferè modo explicandæ sunt quedam locutiones SS. Patrum, præsertim S. Augustini dicentis, illa verba Christi Jo. 6. Nisi manducaveritis carnem filij hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis: hæc inquam verba dicit S. P. non tantum de adultis, sed etiam de parvulis esse intelligenda. Respondetur enim, SS. Patres ea intellexisse de manducatione spirituali & mystica, hoc est, de participatione Corporis & Sanguinis Christi, quæ fit in susceptione baptismi per fidem inclusam in baptismo, quo fructus Corporis & Sanguinis Christi percipitur, & sic Christus mysticè etiam à parvulis manducatur. Hunc autem fuisse sensum illorum Patrum, colligitur ex toto contextu, loquebantur enim de participatione Corporis & Sanguinis Christi prout necessaria ad tollendum peccatum originale, quod tollitur per baptismum.

Alij Patres, ut Cyrillus & Cyprianus, locuti sunt de necessitate morali, respectu illorum, qui habent commoditatem sumendi Eucharistiam, & ex tedio negligunt.

787. Objicies 2. Eucharistia est cibus spiritualis animæ: sed cibus spiritualis non est minus necessarius animæ, quàm cibus corporalis corpori: & hic est necessarius necessitate medij: ergo Eucharistia est necessaria necessitate medij. R. 1. Hoc argumento nimium probari: probaretur enim quod Eucharistia esset necessaria necessitate medij in re, & non vel in re, vel in voto. quod manifestè falsum est. R. 2. directè negando paritatem: quia vita spiritualis, utpote consistens in Gratia sanctificante, potest alijs medijs conservari, neque in allegorijs & symbolis debet omnimoda paritas quoad omnia prædicata requiri, alioquin sicut cibus corporalis debet converti in substantiam Corporis aliti, ita cibus iste spiritualis deberet converti in substantiam animæ alitæ.

Objicitur 3. Effectus Eucharistiæ specialis est Resurrectio gloriosa corporum, dicente Christo: *Ego resuscitabo eum in novissimo die.* R. Cum parvuli sint resurrecturi, qui nunquam sumperunt Eucharistiam, intelligendum est, quod sit maxima congruentia resurrectionis, quæ desumitur ex reali conjunctione corporis nostri cum Corpore Christi in Eucharistia; hinc enim congruentius inferitur, quod etiam gloriam corporis sumus cum Christo habaturi.

CAPVT III.

DE MATERIA REMOTA EVCHARISTIÆ PANE ET VINO.

CONTROVERSI A I.

Qualis Panis, & quale Vinum requiratur.

788. **P**anem & Vinum esse materiam hujus Sacramenti, constat ex sex Concilijs apud Suarez, maxime autem ex Florentino, ubi hoc clarè definitur: & quidem in specie, quod sit panis triticeus, quæ non tantum est necessaria necessitate præcepti, sed quæ est necessaria necessitate Sacramenti. Unde sententia Cajetani (prout ei tribuitur à Dominico Soto, fortassis enim vocabulum *Fruentum* strictius usurpavit) volentis sufficere panem ex quocunque frumento, graviter notatur à Theologis, & est suppressa & expuncta in editione Romana, aliisque posterioribus.

Quia verò Triticum paulò latius patet, quàm illa nobilissima species ex qua fiunt Semellæ, & à Germanis *VVairzen* vocatur, ideo videndum est, quænam aliæ species vel quasi species frumenti sufficiant.

Dicendum 1. Non solum Triticum pressè sumptum, sed etiam aliæ species vel quasi species, quæ cum illo maximam similitudinem & cognitionem habent, tam similitudine naturæ, quàm communi hominum usu, esse materiam idoneam ad validam consecrationem. Dico ad validam. Nam communiter monent DD. quod quando possunt haberi hostiæ ex tritico pressè sumpto, non debeant adhiberi ex farina inferioris notæ, propter majorem certitudinem. Ità docet S. Thomas q. 74. a. 3. ad. 2. Quibus autem vocabulis latinis illæ species exprimantur, non conveniunt Auctores, imò nec ipsa Lexica. *Siligo* olim significabat triticum pressè sumptum, hoc est speciem nobilissimam; jam verò ab aliquot centenis annis communi usu significat idem quod Germani vocant *Rocken*, & inde conficitur panis nigrior, sed tamen etiam in mensis dominorum

H h h h 2

& nobi-